

การดำเนินงานรายตำบล (TRI)

ตำบลป่าซาง อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา มหาวิทยาลัยพะเยา

ศักยภาพตำบล

ประเมิน (ก่อน) : ตำบลที่อยู่รอด

ประเมิน (หลัง) : ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

▲ ข้อมูลพื้นที่ตำบล

ตำบลป่าซาง แยกออกจากตำบลห้วยลาน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลห้วยลาน อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ทิศใต้ ติดกับตำบลดงสุวรรณ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลจุน อำเภोजุน จังหวัดพะเยา ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลดงเจน กิ่ง อำเภอกงคามยาว จังหวัดพะเยา มีพื้นที่ประมาณ 16.6 ตร.กม. สภาพพื้นที่ของตำบลป่าซาง ทางด้านทิศตะวันออกจะเป็นภูเขาลาดลงมา ส่วนทางด้านทิศตะวันตกเป็นที่ราบลุ่ม โดยมีแหล่งน้ำที่สำคัญ คือลำห้วยป่าซางและลำแม่อิง ตำบลป่าซางมีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน 1,235 ครัวเรือน รวมประชากรทั้งหมด 3,445 คน แบ่งเป็นเพศชาย 1,679 คน และเพศหญิง 1,766 คน โดยประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาและรับจ้างทั่วไป

▲ TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

จากความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านความเป็นอยู่ ด้านการศึกษา ด้านรายได้ และด้านการเข้าถึงบริการรัฐ ตำบลป่าซางมีความต้องการพื้นฐานทั้งหมดในระดับที่เพียงพอแล้ว แต่เมื่อย้อนดูข้อมูลเดิม พบว่า ตำบลป่าซางเคยประสบกับความต้องการด้านรายได้ให้กับชุมชน จากการสำรวจในพื้นที่ตำบลป่าซาง มีการทำวิสาหกิจไม่เต็มและทั่ว และเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ เพื่อแก้ปัญหาด้านรายได้ของคนในชุมชน มี 2 ทางเลือก คือการลดรายจ่าย กับการเพิ่มรายได้ ดังนั้นทางโครงการได้เห็นความสำคัญกับการพัฒนาไม้เก่า และการทำเกษตรกรรมด้วยวิถีเกษตรกรรมธรรมชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการลดรายจ่าย และการเพิ่มรายได้ นอกจากนี้ยังสร้างอาชีพใหม่ และการยกระดับสินค้าจากการแปรรูปสินค้าของตำบล

▲ การพัฒนาพื้นที่

โงภัยพื้นที่

พื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลป่าซาง ถูกใช้ในการเกษตร พืชสำคัญที่เพาะปลูก ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง ข้าวโพด ลำไย และ ถั่วลิสง รวมกับความสามารถในการแปรรูปอาหาร จากวัตถุดิบในท้องถิ่น ด้วยเหตุผลข้างต้น ทางผู้ดำเนินโครงการจึงมองเห็นโอกาสในการสร้างผลิตภัณฑ์แปรรูป โดยใช้ถั่วลิสงซึ่งมีการเพาะปลูกเป็นจำนวนมากเพื่อสร้างอาชีพให้กับประชาชนในตำบล

กิจกรรมที่ดำเนินการ

ตำบลป่าซาง ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมทั้งหมด 5 กิจกรรม ดังนี้

1. การเพิ่มผลิตภาพสถานประกอบการด้วยเทคโนโลยีอัตโนมัติ
2. การสร้างมาตรฐานการผลิตสำหรับการผลิตทางการเกษตร
3. การจัดการองค์กรเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนสำหรับกลุ่มเกษตรกร
4. การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตเพื่อเพิ่มศักยภาพกลุ่มเกษตรกร
5. การพัฒนาระบบออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับกลุ่มเกษตรกร

▲ กลไกการดำเนินงาน

การอบรมให้ความรู้ในเรื่อง เทคนิคการเพิ่มผลิตภาพสถานประกอบการด้วยเทคโนโลยีอัตโนมัติ การสร้างมาตรฐานการผลิตสำหรับการผลิตทางการเกษตร การจัดการองค์กรเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนสำหรับกลุ่มเกษตรกร การพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตเพื่อเพิ่มศักยภาพกลุ่มเกษตรกร และการพัฒนาระบบออกแบบบรรจุภัณฑ์สำหรับกลุ่มเกษตรกรผ่านกิจกรรมต่างๆ

▲ ผลลัพธ์

1. การจ้างงาน (45 อัตรา) ประกอบด้วย
- บัณฑิตจบใหม่ 22 อัตรา , นักศึกษา 12 อัตรา , ประชาชน 11 อัตรา
2. การพัฒนาทักษะ 4 ด้าน ประกอบด้วย
ทักษะด้านการเงิน (Financial Literacy) , ทักษะด้านสังคม (Social Literacy) ,
ทักษะด้านดิจิทัล (Digital Literacy) . ทักษะด้านภาษา (Language Literacy)
3. การยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
ตำบลป่าซาง มีการสร้างสินค้าประจำตำบลจากการแปรรูปถั่ว ทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนให้มีประสิทธิภาพทั้งยังช่วยลดความต้องการพื้นฐานด้านรายได้ ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ให้ชุมชนอีกด้วย นอกจากนี้ทางโครงการยังมีการให้ความรู้เรื่องการทำการเกษตรด้วยวิถีเกษตรกรรมธรรมชาติ เพื่อลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ให้กับคนในตำบลป่าซาง เพื่อเป็นความรู้และนำไปใช้ในครัวเรือน
4. การจัดทำข้อมูล Thailand Community Data (TCD) จำนวน 317 ข้อมูล

▲ ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

1. รายได้ที่เพิ่มขึ้น
รายได้ของตำบลเพิ่มขึ้น
เฉลี่ยร้อยละ 1.02
รายได้ของตำบลเพิ่มขึ้น
เฉลี่ย 124,100 บาท/ปี
รายได้ของตำบลเพิ่มขึ้น
เฉลี่ย 67.89 บาท/ ครัวเรือน
2. การเพิ่มผลิตภาพ (productivity)
ต้นทุนของตำบลลดลง
ค่าเฉลี่ยร้อยละ 1.37
ปริมาณผลผลิตของตำบลที่เพิ่มขึ้น
ค่าเฉลี่ยร้อยละ 51.56

▲ ผลลัพธ์เชิงสังคม

1. เกิดการจ้างงานที่ตอบสนองต่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่
2. การย้ายถิ่นฐานเพื่อออกไปทำงานลดลง
3. เกิดความร่วมมือในการพัฒนาระดับตำบลในเรื่องของการพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่
4. เกิดการผลักดันของผู้นำชุมชนในการสร้างอาชีพเพื่อความยั่งยืนให้แก่ประชาชน

▲ ข้อเสนอแนะ

จากปัญหาในโครงการระยะที่ 1 พบว่า สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ไม่คลี่คลาย ยังมีการวางแผนเป็นจำนวนมาก แนวทางของโครงการที่ดำเนินการอยู่ อาจต้องยืดหยุ่นให้เกิดการว่างจำหน่ายได้จริง ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้เกิดโครงการระยะที่ 2 หากปรับกฎระเบียบการดำเนินโครงการให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้นอาจทำให้เกิดการดำเนินการได้รวดเร็วในการพัฒนาชุมชนต่อไป

ผู้รับผิดชอบ : ดร.อภิชาติ บึงกล้า

เบอร์ติดต่อ : 06 3237 3615 หน่วยงาน : คณะวิศวกรรมศาสตร์